

Department of Media Studies

Alumnstudie januari 2024

Birgitta Fiedler, Alumnkoordinator

Journalistprogrammet - kandidatprogram/ Kandidatexamen i journalistik

**Alumners anställning – yrke – etablering på arbetsmarknaden samt värdering av
journalistutbildningen 2013-2023**

Uppföljning av alumnstudie 2016, 2018 och 2020

Sammanfattning

Kartläggningen av "Journalistalumnens anställning, yrke och etablering på arbetsmarknaden 2013-2023" är en uppföljning av tidigare gjorda studier 2016, 2018 och 2020. 273 alumner fick i november 2023 en webenkät och 101 av dem, 37 procent, svarade på frågor rörande omfattning av anställning, yrke och etablering på arbetsmarknaden samt värdering av utbildningen. Samt hur Covid-19 pandemin påverkat alumnernas arbetsituation.

Anställning och etablering - 9 av 10 arbetar inom medieområdet!

73 procent hade vid tiden för enkäten en anställning inom området journalistik, vilket är på samma nivå som förra studie. Något färre har en utbildningsrelevant anställning än i förra studien, 74 procent jämfört med 79 procent. Men lägger man till anställda inom information, kommunikation och PR harsammanlagt 89 procent en anställning inom medieområdet.

Cirka två tredjedelar uppger i fritext nuvarande yrke eller anställningstitel som reporter, redaktör, producent eller journalist. En femtedel uppger en bredare kommunikationsroll som kommunikatör, copywriter och projektledare, PR och Copy. Några chefspositioner inom radio och PR-chef och kommunikation framkommer samt producent inom radio – nyheter och musik.

Arbetsplatserna som uppges är bl.a.: SR, SVT, TV4, BBC, DN, SvD, Lokaltidningar, Aftonbladet, Expressen, DI, Aller Media, Uppsala Nya Tidning, Gotlands Allehanda, Hallandsposten.

Utbildningen - Praktikterminen värderas högt!

Praktiken inom utbildningen befästs åter igen som största faktor till första utbildningsrelevanta anställning. 90 procent anger att de fått sin första utbildningsrelevanta anställning omedelbart eller inom 6 månader efter examen vilket är fem procent fler än tidigare studie (2020)

Utbildningen värderas i stort sett lika som i förra studien med bara (mycket) små variationer. Medeltalet för all undervisningen är samma som senaste studie (3.9) och fortfarande värderas praktikmomenten högst. Både värderingen av föreläsningar och tillämpade övningar ökar något medan värdering av praktikmomenteten minskade något. Samma uppnådda färdigheter som värderades högst i tidigare studie kvarstår, dessa utgörs av "förståelse för journalistikens etiska ansvar" samt "förståelse för medier och journalistikens makt och påverkansprocesser".

Utbildningens användbarhet kommenteras i studien utifrån tre olika perspektiv – anställningsbarhet, akademiskt perspektiv samt personlig utveckling.

86 procent svarar att utbildningen i medel, hög eller mycket hög utsträckning har bidragit till arbete. 75 procent, svarar att utbildningen bidragit till att öka den akademiska nivån i medel, hög, mycket hög utsträckning. 85 procent svarar att utbildningen har bidragit till personlig utveckling i medel, hög eller mycket hög utsträckning.

Alumnernas situation under Covid-19 beskrivs inte påverkat dem lika mycket som i förra studien.

Birgitta Fiedler 2024-01-23

Analys och resultat

Flest svar inkom från alumner som tagit sin examen 2023, 2021 och 2019. Se tabell på sista sidan och rapport i bilaga.¹ Siffror från tidigare studier inom hakparentes.

Anställning – yrke – etablering

- Vid tiden för studien hade 91 av 101, vilket motsvarar 90 [72/77] procent, en anställning och 74 av 101, motsvarande 73 [79/74] procent, arbetar inom området journalistik. Ytterligare 16 arbetar inom information/ PR / kommunikation vilket motsvarar 16 procent och sammanlagt utgör det 89 procent.
- 91 av 101, vilket motsvarar 90 [85] procent fick det första utbildningsrelevanta arbetet omedelbart efter utbildningen eller inom 6 månader efter examen.
- 58 av 101, vilket motsvarar 57 [55/51] procent fick sitt första utbildningsrelevanta arbete via praktiken i utbildningen. 22 via egna kontakter, 20 via annons och resterande 6 via sociala medier eller annat sätt.²
- Av 97 fritextsvar har merparten fått sitt första utbildningsrelevanta arbete som vikariat/ projekt/ program/ tidsbegränsad anställning eller sommarjobb. 4 av 97, vilket motsvarar 4 [6] procent fick som första arbete en tillsvidareanställning. Merparten av vikariaten var på heltid.
- 62 av 101, vilket motsvarar 63 procent [66/62 procent] uppger att de sedan examen arbetat med utbildningsrelevant område på heltid, 15 [6/7] stycken på 75 procent och 8 [7/3] på halvtid och 13 [7/4] i lägre omfattning. 3 [3/5] har inte arbetat haft utbildningsrelevant arbete.
- Fritextsvar fråga 9: Beskriv dina arbetsuppgifter och ansvarsområden, ange gärna arbetsplatsens namn om du vill. 65 av 91 som i fritext uppgett nuvarande yrke eller anställningstitel uppger reporter, redaktör, producent eller journalist. 17 uppger en bred kommunikationsroll som kommunikatör, copywriter och projektledare, PR och Copy. Tre uppger chefsposition - en inom radio, en inom PR-chef samt en inom kommunikation. Två uppger producent inom radio – nyheter och musik.
- Arbetsplatserna som uppges är bl.a.: SR, SVT, TV4, BBC, DN, SvD, Lokaltidningar, Aftonbladet, Expressen, DI, Aller Media, Uppsala Nya Tidning, Gotlands Allehanda, Hallandsposten.
- Det är fortfarande tydligt att det är praktikterminen som i högst grad bidrar till den första utbildningsrelevanta anställningen efter avslutade studier, men även att egna kontakter och annonser har lett till arbete.
- De flesta, 90 [85/85] procent, fick sitt första arbete omedelbart efter avslutade studier eller inom sex månader, vilket är en ökning med fem procent och utgör en än högre utsträckning än i tidigare studier. För övriga är första anställningsformerna i huvudsak tidsbegränsade vikariat/ sommarjobb samt tim/inhoppsanställning som i ett flertal fall lett till tillsvidareanställning.

¹Totalurval av alumner som under perioden juni 2013 t.o.m. november 2023 tagit ut sin kandidatexamen i journalistik och läst alla de teoretiska och praktiska delkurserna eller kandidatprogrammet i journalistik vid JMK/IMS. Utskick till 273 personer. Några frågor har fått fler svar än 101 vilket betyder att några använt sig av fler svarsalternativ, detta p.g.a. tekniskt fel i Survey&Report. Fråga 14 har ett internt bortfall.

² 5 personer har angett fler alternativ, tekniskt fel i Survey&Report.

Utbildningen

Tidigare studiernas värde inom hakparentes. Svar angavs på värderingsskala: 1 (lägst) till 5 (högst.)

Fyra **kunskaps- och färdighetsområden** förelåg för värdering i relation till vad studenterna anser att de uppnått genom utbildningen. Samtliga färdigheter värderades med 3,6 [3,4] eller högre, vilket är något högre resultat än i förra studien. *Förståelse för journalistikens etiska ansvar* fick högst medelvärde med 4,2 [4,2 /2020] [4,3/2018] [4,0/2016]. *Förståelse för medier och journalistikens makt och påverkansprocesser* 4,1 [4,0] [4,2] [4,0]. *Utvecklat kritiskt tänkande, analytiska kunskaper och teoretiska insikter* 3,6 [3,7] [3,8] [3,8] och *Journalistiska färdigheter/ praktisk kunskaper* 3,7 [3,4] [3,4] [3,6].

Tre **undervisningsformer** förelåg för värdering: *föreläsningar, praktik* samt *tillämpade övningar*. Samtliga värderades genom medeltalet 3,4 [3,3] [3,1] [3,1] eller högre och praktikmomentet värderas högst. 90 procent [90] [92] [88] värderar *praktiken* i hög utsträckning/ mycket hög utsträckning och det ger medelvärde 4,4 [4,6] [4,6] [4,8]. *Tillämpade övningar* fick medelvärde 3,9 [3,7] [3,8] [3,6] och *föreläsningar* fick medelvärde 3,4 [3,3] [3,1] [3,1].³ Medeltalet för värderingen av utbildningsformer blir 3.9 vilket är samma resultat som från förra studien, tidigare års studier var 3.8.

Frågan om **utbildningens användbarhet** ställdes utifrån tre olika perspektiv – *anställningsbarhet: utbildningen har bidragit till arbete; akademiskt perspektiv: utbildningen har bidragit till ökad akademisk nivå* samt *personligt perspektiv: utbildningen har bidragit till personlig utveckling*.

86,5 [88] procent svarar att utbildningen i medel, hög eller mycket hög utsträckning har bidragit till arbete. 76 [70] procent svarar att utbildningen bidragit till att öka den akademiska nivån i medel, hög eller mycket hög utsträckning. 86 [77] procent svarar att utbildningen har bidragit till personlig utveckling i medel, hög eller mycket hög utsträckning.

2023 framkommer i många fritextsvar om utbildningen att den journalistiska och publicistiska kompetensen framför allt har formats under praktiken och senare i yrkeslivet.

[2020 framkommer bl.a. att önskemål om mer praktiska moment (bl.a. realistiska nyhetsmoment) redan under år ett, för att balansera det mer teoretiska första året med mer praktiska moment samt mer om digitala verktyg.]

[2018 framkom önskemål i fritextsvar att utbildningen ska fokusera mer foto- och bild- och digital journalistik.]

Alumnaktiviteter

Samma tre alumnaktiviteter intresserar fortfarande journalistalumnerna. Dessa är i fallande skala: att få inbjudningar till allmänna föreläsningar och event, gästföreläsa för nuvarande studenter samt alumträffar.

³ 1-5 personer har valt att svara *vet ej* på dessa frågor.

Arbetsituationen under 2020-2022 i relation till Covid-19 pandemin

Fråga 14. *Har din arbetsituation påverkats under 2020-2022 och i sådana fall hur?*

33 av 100 svarade att arbetsituationen har påverkats, vilket motsvarar 33 [51] procent. 48 [29] svarade nej, vilket motsvarar 48 procent medan 19 svarade ej relevant. Förändringen i siffrorna kan visa på att påverkan inte längre upplevs lika stor ju längre tiden går från pandemin.

- Positivt att lära sig hur man håller effektiva digitala möten.
- Praktik under pandemin var inte optimalt – att knyta kontakter blev svårare.
- Fått fler inhoppstimmor p.g.a. av pandemin.

[I svar från 2020 framkom två tydliga tendenser i relation till Covid 19 – å ena sidan en negativ för de som fått det svårare, eller omöjligt att få arbete, samt att man har t.ex. missat en fast anställning p.g.a. den osäkra situationen. Psykosocial oro för nedskärningar anges samt att idéarbetet blir svårare när man inte träffas fysiskt. Å andra sidan framkommer att det både varit lättare att få jobb samt att man arbetat mer. Arbetet har skötts obehindrat hemifrån eller helt oförändrat från arbetsplatsen och därmed upplevs inte någon negativ förändring i arbetsituation utan snarare positiv.]

Tabell. Antal svar per examensår, absoluta tal och procent

Examensår	Antal svar 2016/ Procent 2016	Antal svar 2018/ Procent 2018	Antal svar 2020/ Procent 2020	Antal svar 2023/ Procent 2023
2013	7 / 16	2/ 4	3/ 5	5/ 5
2014	8/ 18	8/ 15	5/ 8	5/ 5
2015	14/ 32	12 (13) / 23	11 (13)/ 18	10/ 10
2016	15/ 34	16/ 30	14/ 22	12/ 12
2017	-	8/ 15	6/ 10	10/ 10
2018	-	7/ 13	8/ 13	5/ 5
2019	-	-	8/ 13	11/ 11
2020	-	-	7/ 11	6/ 6
2021				19/ 19
2022				7/ 7
2023				12/ 12
Totalt	44 (50*) / 100	53 (54**)/ 100	61 (62**)/ 100	101 (102**) /100

* 6 av 7 som angett 2013 har även angett svar andra år, när de tagit ut sin examen.

** En respondent har uppgett två årtal.